

Byla C-340/20**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2020 m. liepos 24 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Cour de cassation (Prancūzija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. liepos 10 d.

Ieškovė:

Bank Sepah

Atsakovės:

Overseas Financial Limited

Oaktree Finance Limited

I. Ginčo dalykas ir faktinės aplinkybės

- 1 Pagal 2006 m. gruodžio 23 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją 1737 (2006), 2007 m. vasario 27 d. Tarybos bendrojoje pozicijoje 2007/140/BUSP numatytos tam tikros ribojamosios priemonės Iranui, įskaitant Irano veikloje, susijusioje su sodrinimu, pakartotiniu apdorojimu ar sunkiuoju vandeniu arba Irano branduolinių ginklų tiekimo sistemų kūrimu, dalyvaujančių, su ja tiesiogiai susijusių ar ją remiančių asmenų ir subjektų lėšų ir ekonominių išteklių įšaldymą. Šios priemonės Sąjungoje įgyvendintos 2007 m. balandžio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 423/2007.
- 2 2007 m. kovo 24 d. rezoliucija 1747 (2007) Saugumo Taryba nustatė, kad bendrovė „Bank Sepah“ priklauso Irano „subjektams, dalyvaujantiems branduolinėje arba su balistinėmis raketomis susijusioje veikloje“, kuriems turi būti taikoma turto įšaldymo priemonė. Ši rezoliucija į Sąjungos teisę perkelta 2007 m. balandžio 21 d. įsigaliojusi 2007 m. balandžio 20 d. Komisijos

reglamentu (EB) Nr. 441/2007, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentą (EB) Nr. 423/2007.

- 3 2007 m. balandžio 26 d. sprendimu, kuris tapo galutinis, *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) priteisė iš bendrovės „Bank Sepah“ sumokėti bendrovei „Overseas Financial Limited“ (toliau – „Overseas Financial“) 2 500 000 USD, o bendrovei „Oaktree Finance Limited“ (toliau – „Oaktree Finance“) – 1 500 000 USD vertės sumą eurais kartu su teisės aktuose nustatytais palūkanomis, skaičiuojamomis nuo šio sprendimo priėmimo dienos.
- 4 2016 m. sausio 17 d. Saugumo Taryba išbraukė bendrovę „Bank Sepah“ iš asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės Iranui, sąrašo. Šis sprendimas į Sąjungos teisę buvo perkeltas 2016 m. sausio 23 d. įsigaliojusių 2016 m. sausio 22 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/74.
- 5 2016 m. gegužės 17 d. bendrovės „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ įteikė bendrovei „Bank Sepah“ nurodymą sumokėti prieš taikant priverstinį turto areštą ir pardavimą.
- 6 2016 m. liepos 5 d. šių bendrovių prašymu bendrovės „Bank Sepah“ atžvilgiu buvo taikytas „Société générale“ saugotos turto dalies, akcininkų teisių ir vertybinių popierių areštas.
- 7 2016 m. birželio 13 d. ir liepos 15 d. bendrovė „Bank Sepah“, siekdama užginčyti šias priverstinio išieškojimo priemones, pareiškė bendrovėms „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ ieškinį vykdymo klausimus nagrinėjančiame teisme.
- 8 Dėl vykdymo klausimus nagrinėjančio teismo sprendimo buvo pateiktas apeliacinis skundas, kurį *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas) išnagrinėjo 2018 m. kovo 8 d. sprendime.
- 9 Tiek bendrovė „Bank Sepah“, tiek bendrovės „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ dėl šio sprendimo pateikė kasacinius skundus. Šie kasaciniai skundai, atitinkamai įregistruoti Nr. B 18-18542 ir G 18-21.814, buvo sujungti dėl jų tarpusavio ryšio.

II. Nagrinėjamos nuostatos

2007 m. balandžio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 423/2007 dėl ribojančių [ribojamųjų] priemonių Iranui

- 10 Reglamento Nr. 423/2007 1 straipsnio h ir j punktuose nustatyta:

„Šiame reglamente taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

<...>

h) lėšų įšaldymas – bet kokios formos lėšų judėjimo, pervedimo, keitimo, naudojimo, galimybės pasinaudoti ar operavimo jomis pakeičiant jų dydį, sumą, vietą, nuosavybės teisę, valdymą, pobūdį, paskirtį arba atliekant kitus pakeitimus, kurie leistų naudotis lėšomis, įskaitant investicijų portfelio valdymą, uždraudimas;

<...>

j) ekonominių išteklių įšaldymas – draudimas naudoti ekonominius išteklius lėšoms, prekėms ar paslaugoms įsigyti bet koku būdu, įskaitant jų pardavimą, nuomą arba įkeitimą, tačiau tuo neapsiribojant; <...>“

11 Šio reglamento 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„1. Įšaldomos visos IV priede nurodytiems asmenims, subjektams ir organizacijoms priklausančios, jų turimos, jų valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai. Į IV priedą įtraukiami asmenys, subjektai ir organizacijos, kurias pagal JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1737 (2006) 12 dalį nurodė Jungtinių Tautų Saugumo Taryba arba Sankcijų komitetas. <...>“

2010 m. spalio 25 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 961/2010 dėl ribojamųjų priemonių Iranui, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 423/2007

12 Reglamento Nr. 961/2010 1 straipsnio h ir i punktuose nustatyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

h) ekonominių išteklių įšaldymas – draudimas naudoti ekonominius išteklius lėšoms, prekėms ar paslaugoms įsigyti bet koku būdu, įskaitant (tačiau ne tik) jų pardavimą, nuomą arba įkeitimą;

i) lėšų įšaldymas – bet kokio lėšų judėjimo, pervedimo, keitimo, naudojimo, galėjimo jomis naudotis arba jų tvarkymo pakeičiant jų dydį, sumą, vietą, nuosavybę, valdymą, savybes, paskirtį arba atliekant kitus pakeitimus, kurie leistų lėšas naudoti, įskaitant investicijų portfelio valdymą, draudimas;

<...>“

13 Šio reglamento 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„1. Įšaldomos visos VII priede nurodytiems asmenims, subjektams ir organizacijoms priklausančios, jų turimos, valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai. Į VII priedą įtraukiami asmenys, subjektai ir organizacijos, kuriuos nurodė Jungtinių Tautų Saugumo Taryba arba Sankcijų komitetas pagal JT ST rezoliucijos 1737 (2006) 12 dalį, JT ST

rezoliucijos 1803 (2008) 7 dalį arba JT ST rezoliucijos 1929 (2010) 11, 12 arba 19 dalis. <...>“

2012 m. kovo 23 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 267/2012 dėl ribojamųjų priemonių Iranui, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 961/2010

14 Reglamento Nr. 261/2012 1 straipsnio j ir k punktuose nustatyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

j) ekonominių išteklių išaldymas – draudimas naudoti ekonominius išteklius lėšoms, prekėms ar paslaugoms įsigyti bet koku būdu, įskaitant (tačiau ne tik) jų pardavimą, nuomą arba įkeitimą;

k) lėšų išaldymas – bet kokio lėšų judėjimo, pervedimo, keitimo, naudojimo, galėjimo jomis naudotis arba jų tvarkymo pakeičiant jų dydį, sumą, vietą, nuosavybę, valdymą, savybes, paskirtį arba atliekant kitus pakeitimus, kurie leistų lėšas naudoti, įskaitant investicijų portfelio valdymą, draudimas; <...>“

15 Šio reglamento 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„1. Išaldomos visos VIII priede išvardytiems asmenims, subjektams ir įstaigoms priklausančios, jų turimos, valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai. Į VIII priedą įtraukti asmenys, subjektai ir įstaigos, kuriuos nurodė Jungtinių Tautų Saugumo Taryba arba Sankcijų komitetas pagal JT ST rezoliucijos 1737 (2006) 12 dalį, JT ST rezoliucijos 1803 (2008) 7 dalį arba JT ST rezoliucijos 1929 (2010) 11, 12 arba 19 dalis. <...>“

III. Bendrovės „Bank Sepah“ nurodyti pagrindai kasaciniam skundai Nr. B 18-18542 pagrįsti

16 Skundžiamų sprendimu, be kita ko, buvo atmesti bendrovės „Bank Sepah“ prašymai, pirma, sustabdyti palūkanų skaičiavimą dėl *force majeure* aplinkybės ir, antra, atleisti nuo *Code monétaire et financier* (Pinigų ir finansų kodeksas) L. 313-3 straipsnyje nurodyto reikalavimo taikyti padidintą teisės aktuose nustatytą palūkanų normą, kai teismo sprendimu skiriama piniginė nuobauda.

17 Grįsdama savo kasacinį skundą, bendrovė „Bank Sepah“ nurodo pirmąjį pagrindą, susijusį su tuo, kad pagal Prancūzijos teisę jos turto išaldymas buvo *force majeure* aplinkybė, dėl kurios ji negalėjo įvykdyti savo mokėjimo pareigos, todėl ji negalėjo sumokėti bendrovėms „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“.

- 18 Bendrovė „Bank Sepah“ taip pat papildomai nurodo antrąjį pagrindą, susijusį su *Code monétaire et financier* L. 313-3 straipsnio pažeidimu.

IV. Vienintelis bendrovių „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ nurodytas pagrindas jų kasaciniam skundai Nr. G 18-21.814 pagrįsti

- 19 Ginčijamame sprendime, be kita ko, nuspręsta, kad suėjo bendrovių „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ reikalavimo sumokėti palūkanas už laikotarpį iki 2011 m. gegužės 17 d. senaties terminas, motyvuojant tuo, kad jos negalėjo remtis jokių senaties termino nutraukimo pagrindų ir pačios nesiėmė senaties terminą nutraukiančių veiksmų, nors turėjo galimybę tai padaryti, nes „[joms] nedraudžiama vien apsaugos sumetimais <...> imtis išieškojimo iš įšaldyto turto ar skolos priemonių, nes dėl tokio įšaldymo tik sustabdomas galimo turto dalies arešto juridinis poveikis“.
- 20 Grįsdamos savo kasacinį skundą bendrovės „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ nurodo vienintelį pagrindą, susijusį, be kita ko, su Reglamento Nr. 423/2007 1 ir 7 straipsnių, pakartotų Reglamento Nr. 961/2010 1 ir 17 straipsniuose, pažeidimu.
- 21 Bendrovės „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ tvirtina, kad senaties terminas neskaičiuojamas, jei asmuo negali imtis veiksmų dėl įstatyme numatytos kliūtis ir jei pagal įstatymą, kuriuo nustatoma lėšų įšaldymo priemonė, neleidžiama nurodyto asmens, kuriam taikoma tokia priemonė, kreditoriui imtis bet kokių vykdymo priemonių, susijusių su įšaldytais lėšomis, įskaitant apsaugos priemonę. Jų teigimu, dėl bet kokios apsaugos priemonės pasikeičia lėšos ir, atitinkamai, jų paskirtis. Be to, ši įstatyme numatyta kliūtis matyti iš to, kad ekonomikos ministras atsisakė minėtoms bendrovėms suteikti leidimą nutraukti bendrovei „Bank Sepah“ priklausančių lėšų įšaldymą, kaip to reikalaujama pagal Reglamento Nr. 423/2007 8 straipsnį, o vėliau – pagal Reglamento Nr. 961/2010 17 straipsnį.

V. Cour de cassation (Kasacinis teismas) vertinimas

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su force majeure atveju, kuri bendrovė „Bank Sepah“ nurodė kasaciniam skundai Nr. B 18-18.542 pagrįsti

- 22 *Cour de cassation* primena, kad turto įšaldymas asmeniui ar subjektui, kuriam dėl jo veiklos taikoma ši priemonė, nėra *force majeure* aplinkybė, nes neturi išorinio poveikio.
- 23 *Cour de cassation* nusprendžia, jog tai, kad bendrovė „Bank Sepah“ negali, kaip ji pati nurodė, įvykdyti savo mokėjimo pareigos, nepriklauso nuo su jos veikla nesusijusių aplinkybių, todėl atmeta pirmąjį jos pateiktą pagrindą.

Dėl vienintelio pagrindo, kurį bendrovės „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ nurodė kasaciniam skundai Nr. G*18-21.814 pagrįsti

- 24 *Cour de cassation* mano, kad bylos baigtis priklauso nuo to, ar bendrovės „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ galėjo nutraukti senaties eigą, įšaldytam bendrovės „Bank Sepah“ turtui taikydamos apsaugos arba priverstinio išieškojimo priemonę.
- 25 *Cour de cassation* pažymi, pirma, kad reglamentuose Nr. 423/2007, 961/2010 ir 267/2012 nėra jokios nuostatos, pagal kurią kreditoriui būtų aiškiai draudžiama įšaldytam skolininko turtui taikyti apsaugos arba priverstinio išieškojimo priemonę.
- 26 Antra, lėšų įšaldymas apibrėžtas kaip „bet kokio lėšų judėjimo, pervedimo, keitimo, naudojimo, galėjimo jomis naudotis arba jų tvarkymo pakeičiant jų dydį, sumą, vietą, nuosavybę, valdymą, savybes, paskirtį arba atliekant kitus pakeitimus, kurie leistų lėšas naudoti, įskaitant investicijų portfelio valdymą, draudimas“, o ekonominių išteklių įšaldymas – kaip „draudimas naudoti ekonominius išteklius lėšoms, prekėms ar paslaugoms įsigyti bet koku būdu, įskaitant (tačiau ne tik) jų pardavimą, nuomą arba įkeitimą“.
- 27 Atsižvelgdamas į šias apibrėžtis, *Cour de cassation* mano, kad, kiek tai susiję su įšaldytomis lėšomis, panašu, kad draudžiamas tik „bet koks lėšų judėjimas, pervedimas, keitimas, naudojimas, galėjimas jomis naudotis arba jų tvarkymas pakeičiant jų dydį, sumą, vietą, nuosavybę, valdymą, savybes, paskirtį arba atliekant kitus pakeitimus, kurie leistų lėšas naudoti, įskaitant investicijų portfelio valdymą“, o kiek tai susiję su ekonominiais ištekliais, draudžiama „naudoti ekonominius išteklius lėšoms, prekėms ar paslaugoms įsigyti bet koku būdu, įskaitant (tačiau ne tik) jų pardavimą, nuomą arba įkeitimą“.
- 28 *Cour de cassation* mano, kad dėl to negalima atmesti galimybės, jog įšaldytam turtui gali būti taikomos nė su vienu iš šių draudimų nesusijusios priemonės.
- 29 Be to, *Cour de cassation* mano, kad priemonės, kurias taikant turtas nebėra skolininko turto dalis (juridinis poveikis), įšaldytam turtui veikiausiai gali būti taikomos tik gavus išankstinį kompetentingos nacionalinės institucijos leidimą ir tik Reglamento Nr. 423/2007 8–10 straipsniuose, Reglamento Nr. 961/2010 17–19 straipsniuose, vėliau Reglamento Nr. 267/2012 24–28 straipsniuose numatytais atvejais.
- 30 Taigi kyla klausimas, ar priemonės, kurios neturi tokio juridinio poveikio, gali būti be išankstinio leidimo taikomos įšaldytam turtui. Tokios priemonės yra teisminės prievolių įvykdymo užtikrinimo ir prevencinio arešto priemonės, kurios yra apsaugos priemonės.
- 31 Teisminė prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonė – nekilnojamojo turto įkeitimas (hipoteka), prestižo ar akcijų ir vertybinių popierių įkeitimas (užstatas) – neturi juridinio poveikio. Šios priemonės poveikis yra tik toks, kad įkeisto turto ir

- turtinių teisių perleidimo atveju, minėtą turtą ir turtines teises įkeitusio asmens skola turi būti apmokėta pirmiausia remiantis perleidimo kaina.
- 32 Prevencinis areštas, be kita ko, gali būti susijęs su reikalavimais dėl pinigų sumos arba akcininkų ir vertybinių popierių teisių ir neturi jokio juridinio poveikio. Areštuotas turtas, reikalavimai ir teisės tebėra skolininko turtas.
 - 33 Pagal *Code des procédures civiles d'exécution* (Civilinio proceso vykdymo kodeksas) L. 523-1 straipsnį prevencinis reikalavimų areštas prilygsta užstatui, kaip nurodyta *Code civil* (Civilinis kodeksas) 2350 straipsnyje, pagal kurį „depozitas arba užstatas už sumas, daiktus ar ilgalaikį turtą, teismo nurodytas kaip garantija arba kaip apsaugos priemonė, turi specialią paskirtį ir suteikia pirmumo teisę, kaip tai suprantama pagal 2333 straipsnį“. To paties kodekso 2333 straipsnyje patikslinama, kad „įkeitimas – tai susitarimas, kuriuo davėjas suteikia kreditoriui teisę reikalauti pirmumo tvarka, palyginti su kitais davėjo kreditoriais, patenkinti jo skolinius reikalavimus iš kilnojamojo turto arba viso esamo ar būsimo materialaus kilnojamojo turto“.
 - 34 *Cour de cassation* kyla klausimas, ar dėl tokių priemonių, nepaisant to, kad šios priemonės neturi juridinio poveikio, nepasikeičia lėšų, kurioms taikomos šios priemonės, „paskirtis“, kaip ji suprantama pagal lėšų išaldymo apibrėžtį.
 - 35 Iš tikrųjų, *Cour de cassation* mano, kad Reglamento Nr. 423/2007 1 straipsnio h punktą, Reglamento Nr. 961/2010 1 straipsnio i punktą ir Reglamento Nr. 267/2012 1 straipsnio k punktą galima aiškinti taip, kad dėl teisės reikalauti prioritetine tvarka patenkinti skolinius reikalavimus, remiantis akcininkų teisių arba vertybinių popierių perleidimo kaina, kaip antai specialia skolinių reikalavimų paskirtimi ir pirmumo teise į tai, kad šie reikalavimai būtų patenkinti, pasikeičia šių lėšų paskirtis.
 - 36 Apskritai jis klausia, ar dėl teisminių prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių ir prevencinio arešto, neatsižvelgiant į tai, kad šios priemonės neturi juridinio poveikio, negalima „naudoti“ lėšų, kurioms taikomos šios priemonės, kaip tai suprantama pagal lėšų išaldymo apibrėžtį, ir „naudoti“ ekonominių išteklių, kuriems taikomos šios priemonės, „lėšoms, prekėms ar paslaugoms įsigyti bet koku būdu“, kaip tai suprantama pagal ekonominių išteklių išaldymo apibrėžtį.
 - 37 Šiomis priemonėmis užtikrinama jas taikančio asmens teisė reikalauti prioritetine tvarka patenkinti jo skolinius reikalavimus iš turto, teisių ir reikalavimų, kuriems taikomas prevencinis areštas, kai panaikinamas išaldymas. Todėl šios priemonės gali būti laikomos tokiomis, kuriomis ūkio subjektas skatinamas sudaryti sutartis su asmeniu ar subjektu, kurio turtas išaldytas, o tai tolygu tam, kad asmuo ar subjektas naudojasi savo turto, laikomo lėšomis, ekonomine verte arba gauna lėšas, turtą ar paslaugas dėl savo turto, laikomo ekonominiiais ištekliais, ekonominės vertės.
 - 38 *Cour de cassation* pažymi, kad šiuo atveju tokios rizikos nėra, nes bendrovės „Overseas Financial“ ir „Oaktree Finance“ siekia, kad būtų patenkintas jų

reikalavimas, kurio pagrindas yra po bendrovės „Bank Sepah“ turto išaldymo priimtas teismo sprendimas, grindžiamas su Irano branduoline ir balistine veikla nesusijusiu prieš šį išaldymą egzistavusiu pagrindu.

- 39 Taigi kyla klausimas, ar galimybė be išankstinio leidimo išaldytam turtui taikyti priemonę vertintina pagal akto kategoriją, neatsižvelgiant į konkretaus atvejo ypatumus, ar, priešingai, į tai atsižvelgti galima.
- 40 *Cour de cassation* mano, kad atsakymas į šiuos klausimus nėra akivaizdus, nes Sąjungos reglamentuose nėra jokios aiškios nuostatos ir nei Sąjungos Bendrasis Teismas, nei Teisingumo Teismas neturėjo progos priimti sprendimo.
- 41 Todėl jis nusprendė sustabdyti kasacinio skundo Nr. B 18-18.542 antrojo pagrindo ir kasacinio skundo Nr. G 18-21.814 vienintelio pagrindo nagrinėjimą ir pagal SESV 267 straipsnį kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą.

VI. Prejudiciniai klausimai

- 42 *Cour de cassation* pateikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- 1) Ar Reglamento (EB) Nr. 423/2007 1 straipsnio h ir j punktus ir 7 straipsnio 1 dalį, Reglamento (ES) Nr. 961/2010 1 straipsnio i ir h punktus ir 16 straipsnio 1 dalį, taip pat Reglamento (ES) Nr. 267/2012 1 straipsnio k ir j punktus ir 23 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiama be išankstinio kompetentingos nacionalinės institucijos leidimo išaldytam turtui taikyti juridinio poveikio neturinčią priemonę, kaip antai Prancūzijos *Code des procédures civiles d'exécution* nurodytą teisminę prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonę arba prevencinį areštą?
 - 2) Ar siekiant atsakyti į pirmąjį klausimą svarbu tai, kad skolos, išieškotinos iš asmens ar subjekto, kurio turtas išaldytas, atsiradimo priežastis nėra susijusi su Irano branduoline ir balistine veikla ir atsirado iki 2006 m. gruodžio 23 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos 1737 (2006)?